

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1213

B.A./B.Sc. 5th Semester

HISTORY [History of the World (1500-1956 AD)]

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— The question paper consists of two sections as follows :

Section A :— Consists of 10 questions carrying 2 marks each. The candidate is required to attempt 8 questions. Answer to each question shall be approximately of 50 words.

Section B :— Consists of 8 questions. The candidate is required to attempt 6 questions in all by selecting at least one question from each unit. Each question carries 14 marks.

SECTION—A

- I. What do you know about 'Sale of Indulgences' ?
- II. Who was Marie Antoinette ? Why was she known as Madam Deficit ?
- III. Why did the continental system fail ?
- IV. What do you know about the formation of Zollverin ?
- V. What was the immediate cause of World War I ?
- VI. Who were Mensheviks and Bolsheviks ?
- VII. Write a note on Treaty of Portsmouth (1905) ?

VIII. What do you know about President Wilson's Fourteen Points ?

IX. Write a short note on Treaty of Tirana.

X. Write a short note on WARSAW Pact ? $2 \times 8 = 16$

SECTION-B

UNIT-I

- I. Examine the main causes and effects of Renaissance.
- II. Discuss the reforms introduced by Napoleon with special reference to his codes.

UNIT-II

- III. Why and how did the Industrial Revolution take place in England ?
- IV. Critically evaluate the work of League of Nations and its failure to avoid the Second World War.

UNIT-III

- V. Discuss the characteristic features and effects of the New Economic Policy.
- VI. Discuss the circumstances leading to the Chinese Revolution of 1949.

UNIT-IV

VII. Critically examine the role of U.S.A. in the Second World War and its emergence as a World Power.

VIII. How did the United Nations came into being ? Discuss its aims and principles. 14×6=84

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਭਾਗਾਂ, ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਭਾਗ 'ਓ' ਵਿੱਚ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੋਈ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਭਾਗ 'ਅ' ਵਿੱਚ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਨੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕੁੱਲ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ-ਓ

- I. ਖਿਮਾਂ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- II. ਮੇਰੀ ਐਂਤੋਇਨੇਤ ਕੌਣ ਸੀ ? ਉਸਨੂੰ 'ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਘਾਟਾ' ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?
- III. ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਉਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ?
- IV. ਜ਼ੋਲਵੇਰਿਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- V. ਪਹਿਲੇ ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਦਾ ਤਤਕਾਲਿਕ ਕਾਰਣ ਕੀ ਸੀ ?

- VI. ਮੇਨਸ਼ੇਵਿਕ ਅਤੇ ਬੋਲਸ਼ੇਵਿਕ ਕੌਣ ਸਨ ?
- VII. ਪੋਰਟਸਮਾਊਥ ਦੀ ਸੰਧੀ (1905) ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VIII. ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਲਸਨ ਦੇ 14 ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?
- IX. ਟਿਰਾਨਾ ਦੀ ਸੰਧੀ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- X. ਵਾਰਸਾ ਪੈਕਟ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 2×8=16

ਭਾਗ-ਅ

ਯੂਨਿਟ-1

- I. ਪੁਨਰਜਾਗਰਣ ਦੇ ਉੱਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ।
- II. ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੀ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ (codes) ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

- III. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ ?
- IV. ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੀਆਂ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੀ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥਤਾ ਤੇ ਵੀ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।

ਯੂਨਿਟ-III

- V. ਨਵੀਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VI. 1949 ਦੀ ਚੀਨ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

- VII. ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ-ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ।
- VIII. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ? ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। $14 \times 6 = 84$

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨਪੱਤਰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ में भाग-क और भाग-ख पर आधारित हैं।

भाग 'क' में 10 प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के 2 अंक हैं। परीक्षार्थी ने कोई 8 प्रश्नों का उत्तर कम से कम 50 शब्दों में देना है।

भाग 'ख' में 8 प्रश्न हैं। परीक्षार्थी को प्रत्येक यूनिट से एक प्रश्न चुनते हुए कुल 6 प्रश्नों का उत्तर देना है। प्रत्येक प्रश्न के 14 अंक हैं।

भाग-क

- I. क्षमा-पत्रों की बिक्री के बारे में आप क्या समझते हैं ?
- II. मेरी एन्तोयनेत कौन थीं ? उन्हें 'श्रीमती घाटा' क्यों कहा जाता था ?
- III. महाद्विपीय व्यवस्था क्यों असफल रही ?
- IV. जोल्वेरिन की स्थापना के बारे में आप क्या जानते हैं ?
- V. पहले विश्वयुद्ध का तात्कालिक कारण क्या था ?

- VI. मेन्शेविक एवं बोल्शेविक कौन थे ?
- VII. पोट्समाउथ की संधि (1905) पर नोट लिखें।
- VIII. राष्ट्रपति विल्सन के 14 सिद्धान्तों के बारे में आप क्या जानते हैं ?
- IX. टिराना की संधि पर संक्षिप्त नोट लिखें।
- X. वासा पैक्ट पर संक्षिप्त नोट लिखें। 2×8=16

भाग-ख

यूनिट-I

- I. पुनर्जागरण के उत्थान के मुख्य कारणों तथा प्रभावों की समीक्षा कीजिए।
- II. नेपोलियन के कोड को मुख्य रखते हुए उसके द्वारा किए गए सुधारों का वर्णन कीजिए।

यूनिट-II

- III. औद्योगिक क्रान्ति इंग्लैंड में क्यों और कैसे आई ?
- IV. राष्ट्रसंघ की उपलब्धियों का आलोचनात्मक मूल्यांकन कीजिए एवं संघ की दूसरे विश्वयुद्ध को रोकने की असमर्थता पर रोशनी डालिए।

यूनिट-III

- V. नई आर्थिक नीति की विशेषताओं एवं परिणामों की चर्चा कीजिए।
- VI. 1949 ई की चीन की क्रांति के लिए जिम्मेदार परिस्थितियों की चर्चा कीजिए।

यूनिट-IV

VII. यू.एस.ए. की द्वितीय विश्वयुद्ध में भूमिका एवं विश्व शक्ति के रूप में उत्थान की आलोचनात्मक विवेचना कीजिए।

VIII. संयुक्त राष्ट्र की स्थापना कैसे हुई ? इसके उद्देश्यों एवं सिद्धांतों पर प्रकाश डालिए। 14×6=84